

Przed rozmową kwalifikacyjną - jak korzystać z poradników dotyczących metod poszukiwania pracy

„Przed rozmową kwalifikacyjną - jak korzystać z poradników dotyczących metod poszukiwania pracy”

Jednym z najbardziej dostępnych i popularnych źródeł informacji na temat sposobów poszukiwania pracy, pisania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy z pracodawcą jest literatura, czasopisma oraz strony internetowe związane z tematyką poszukiwania pracy. Jednak nie wszystkie zawarte w nich rady, można stosować bezkrytycznie i we wszystkich okolicznościach. Podczas rozmowy z pracodawcą opanowanie emocji, stresu, udzielanie przemyślanych i logicznych odpowiedzi jest niekiedy bardzo trudne. Wiele osób, rozpoczynających dopiero poszukiwanie pracy oczekuje, że korzystając z wyżej wymienionych źródeł znajdzie gotowe pomysły na idealne sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach, tzw. „złote reguły”, które można zawsze zastosować. Z tym oczekiwaniem zwracają się również do doradców zawodowych i trudno im często zaakceptować fakt, iż każda rozmowa wymaga indywidualnego podejścia i przygotowania. Skuteczność działania związana jest nie tylko z opanowaniem określonej teoretycznej wiedzy, ale także z podjęciem konkretnej aktywności a przede wszystkim przejęciem osobistej odpowiedzialności za efekty swojego postępowania.

Dostępne opracowania z zakresu metod poszukiwania pracy, zawierające wzory dokumentów aplikacyjnych czy wskazówki dotyczące rozmowy kwalifikacyjnej stanowią bogate kompendium wiedzy. Jednak korzystając z nich warto zachować dystans i znaleźć czas na refleksję i przemyślenia zamiast poszukiwać uniwersalnej instrukcji, do której można by się bezwzględnie zastosować. Informacje, z których korzystamy, powinniśmy traktować jako punkt wyjścia a nie jako jedyny wyznacznik właściwego postępowania.

W wielu poradnikach można spotkać się z twierdzeniem, że ocena kandydata do pracy kształtuje się na podstawie pierwszego wrażenia a nawet przesądza o decyzji w sprawie zatrudnienia. Podkreślany jest często fakt, iż zadbany wygląd poprawia samopoczucie kandydata, akcentuje jego gotowość zdobycia posady i jest wyrazem szacunku do pracodawcy. Liczne publikacje zawierają wskazówki dotyczące elementarnych wymogów higieny oraz wyglądu i ubioru. Jednak idąc na rozmowę trzeba wziąć pod uwagę kulturę firmy, która obejmuje również sposób zachowania się oraz styl ubierania pracowników w niej zatrudnionych. Pracodawcy poszukują ludzi, którzy będą pasowali do ogólnego wizerunku firmy i zespołu już pracującego. Dlatego każda rozmowa wstępna wymaga od kandydata przygotowania, które obejmuje również zdobycie informacji na temat zwyczajów panujących w firmie.

Na wrażenie, jakie wywiera się na pracodawcy wpływa również komunikacja niewerbalna tj. gesty, sposób poruszania się, siedzenia, patrzenia. Wiedza z tego zakresu, którą oferują poradniki dotyczące poszukiwania pracy na pewno zwiększa naszą świadomość, zwraca uwagę np. na gesty, których powinniśmy unikać podczas rozmowy z pracodawcą. Opanowanie mowy ciała pozwala na wysyłanie właściwych sygnałów, a także na trafne odczytywanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę i odpowiednie korygowanie swojego zachowania. Jednak, jeśli poszukiwanie pracy jest dla nas nowym doświadczeniem, nadmierna koncentracja na komunikacji niewerbalnej podczas rozmowy kwalifikacyjnej - zastanawianie się czy nasz np. głos brzmi właściwie, czy zachowujemy prawidłową postawę ciała, czy utrzymujemy właściwy kontakt wzrokowy z rozmówcą itp. - może wywołać odwrotny efekt i sprawić, że będziemy jeszcze bardziej spięci i podenerwowani. Często zdarza się, że młodzi kandydaci, którzy chcą zamaskować swoją niepewność związaną z brakiem doświadczenia kopiują gesty wyuczzone z filmów lub książek. Pamiętajmy, że każda niespójność w naszym zachowaniu może zostać łatwo rozpoznana przez doświadczonego eksperta w dziedzinie rekrutacji. Dlatego jedyną zasadą, której warto przestrzegać jest zachowanie pewnej naturalności. Unikniemy wtedy popadania w sztuczność i przesadę. Kontrolując nasze zachowanie w umiarkowany sposób maksymalnie skoncentrujemy się na treści rozmowy.

Pomimo ogólnie przyjętego założenia, iż pierwsze wrażenie jest najważniejsze, zdarzają się odstępstwa od tej reguły. Bywa, że ktoś sprawia niekorzystne wrażenie wyglądem czy zachowaniem, a potem okazuje się ciekawym rozmówcą i dobrym kandydatem. Zdarza się również odwrotnie - ktoś, kto jest grzeczny, schludnie i elegancko ubrany podczas rozmowy może nie mieć nic ciekawego do powiedzenia, a jak wiadomo na pozytywną ocenę osoby rekrutującej większą szansę mają ci kandydaci, którzy potrafią sobą zainteresować, wykazać się czymś szczególnym.

Poszukiwanie nowej pracy często wymaga nie tylko praktycznego przygotowania do rozmowy z pracodawcą, ale również ponownego określenia celów życiowych i zawodowych. Dlatego korzystając z dostępnych, zawierających praktyczne porady opracowań warto zwrócić uwagę na te, które poza gotowymi wzorami listów motywacyjnych i CV oraz przykładami pytań z rozmów kwalifikacyjnych zawierają również propozycje ćwiczeń bądź pytania dotyczące określenia naszych planów i umiejętności zawodowych. Pomocna może być również konsultacja z doradcą zawodowym, który na podstawie analizy naszego dotychczasowego doświadczenia zawodowego, preferencji zawodowych oraz wartości osobistych pomoże nam sformułować plan związany z rozwojem zawodowym.

Za szczególnie przydatne uważane są opracowania zawierające pytania, które często zadają pracodawcy na rozmowach wstępnych oraz przykłady odpowiedzi. Dobrze jest, jeśli przy każdym pytaniu autor pokazuje, czego w ten sposób chce się dowiedzieć pracodawca i po każdym wyjaśnieniu podaje przykład odpowiedzi oraz sposób, w jaki można ją dopasować do swojej sytuacji. Taka analiza pytań pozwala zrozumieć ich ukryty często cel. Rozmowa kwalifikacyjna bywa pełna subtelnymi treściami. Często pytania zawierają ukryte intencje, dlatego ważne jest, by nauczyć się właściwie odczytywać „pytanie ukryte w pytaniu”.

Dobrze jest, przygotować sobie wcześniej odpowiedzi na niektóre z najczęściej zadawanych pytań. Należy jednak unikać recytowania z pamięci wyuczonych, książkowych przykładów. Zdarza się to, zwłaszcza młodym, ambitnym absolwentom. Doświadczony specjalista ds. rekrutacji szybko wychwyci nieautentyczność w naszych wypowiedziach, a przecież podczas rozmowy zależy nam na tym, aby być postrzeganym jako osoba samodzielna, błyskotliwa i zdolna do własnych refleksji.

Sytuacja na rynku pracy, kiedy o jedno stanowisko ubiega się wielu kandydatów opisywana jest przez poradniki w kategoriach marketingowych, gdzie kandydat podporządkowuje się oczekiwaniom pracodawców, stara się wypromować siebie jako wartościowego, potencjalnego pracownika rywalizując z innymi konkurentami by zdobyć zatrudnienie. Często pojawia się u kandydata obawa, iż jego wypowiedzi zostaną negatywnie zinterpretowane, i nie zostanie zaakceptowany przez pracodawcę. Rozmowa kwalifikacyjna to niewątpliwie pierwszy etap sprawdzianu, z którym musi się zmierzyć kandydat, gdzie pracodawca stanowi osobę oceniającą jego umiejętności i predyspozycje. Jednak, jeśli proces rekrutacji poddamy głębszej analizie, okaże się, iż obie strony, zarówno pracodawca jak i kandydat mogą być partnerami. Faktem jest, że ocenie podlega również pracodawca. Kandydat, czyli ten „nowy”, ma zostać przyjęty do grona „starych i sprawdzonych”. Szef firmy bądź specjalista do spraw rekrutacji stara się przedstawić firmę w jak najlepszym świetle, natomiast kandydat stara się przekonać potencjalnego pracodawcę, że jest lub będzie świetnym pracownikiem. Spotkanie z pracodawcą, odbywające się najczęściej w siedzibie firmy, stanowi dla nas najlepszą okazję do zaobserwowania kultury przedsiębiorstwa, która obejmuje wspólne normy, rytuały i wartości. Spotkanie w sprawie pracy to sytuacja uniwersalna, w której dochodzą do głosu reguły, obowiązujące obie strony - i pracodawca i kandydat do pracy zatrzymują dla siebie informacje mogące sprawić złe wrażenie.

Pierwsze kroki w poszukiwaniu pracy stanowią duże wyzwanie. Gotowe rozwiązania i sposoby radzenia sobie z trudnościami w poszukiwaniu pracy proponowane na łamach książek, prasy bądź stron internetowych nabierają większej wartości po zweryfikowaniu ich w praktyce. Jeśli nie dostaniemy atrakcyjnej posady lub zostanie ona zaproponowana komuś innemu pamiętajmy, że również bardzo cenne jest doświadczenie i nauka, którą czerpie się z tej sytuacji. Ważna jest nie tylko koncentracja na zadaniu, którym jest znalezienie pracy, ale także zachowanie pozytywnego nastawienia i traktowanie poszukiwania pracy jako pola do nauki i eksperymentów, co niewątpliwie ma wpływ na zwiększenie skuteczności w kontaktach z pracodawcami.